

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם

כפירה בבחירה - הגדרתה

נבאר עוד נקודה בתוך נקודה בדקות יותר. בורא עולם ברא את הנבראים, ולכל אחד מהנבראים ישנו כח בחירה. שורש כח הבחירה של הנבראים, כמבואר בדברי רבותינו, שכח הבחירה בנבראים זהו ניצוץ מבחירתו ית"ש. אשר על כן, בדקות, כאשר האדם כופר בבחירה, הוא כופר בניצוץ האלוקי של הבחירה שמונח בתוכו. זוהי הגדרת כפירה בבחירה.

ישנם הרבה בני אדם הסבורים שהאמונה השלמה עניינה לכפור בבחירה. ונקודת טעותם היא [לא מצד הנפש הבהמית התחתונה, אלא מצד האור העליון], שהדבר הפוך בדיוק, אם האדם כל כך מאמין בהתגלות האלוקית שבתוכו, הרי שהוא צריך להאמין שקב"ה נטע בו בחירה. זהו חלק משלמות האמונה.

ישנם שני פנים מהיכן הבחירה נובעת. הבחירה התחתונה נובעת מניתוק מהבורא, שח"ו הוא לא משגיח על האדם והוא יכול לעשות מה שהוא רוצה. אולם הבחירה העליונה נובעת מעצם גילוי של הבורא באדם. הרי כל דבר בבריאה בנוי מאור וכלי, מצד הכלי זה נובע מריחוק, מצד האור זה נובע מגילוי השלם של הקב"ה באדם.

עכ"פ, מדרגת גילוי האמונה שנוטעת באדם בחירה, נובעת מבחירתו של הקב"ה. כשם שבעבודתנו שלנו ישנם שני חלקי עבודה, חלק עבודה של בחירה, וחלק עבודה של ידיעה [בלשון כללית מאד, מצד היסוד הראשון של האמונה שנתבאר, זו ידיעה

שלמעלה מהבחירה, משום שהאדם מאמין שכל מציאותו שלו היא גילוי של הקב"ה. ומצד החלק השני של הבחירה של הבורא ית"ש, האדם מאמין בחיבורו של הקב"ה אליו, ושהוא נטע בו את כח בחירתו, ועי"כ גם האדם בוחר], כך גם באמונה של האדם בבורא ית"ש ישנם שני פנים. בפנים העליונות, האדם מאמין בקיום הבורא ומציאות האדם היא גילוי הבורא, ומצד כך מתגלה אצל האדם הידיעה. בפנים התחתונות, הבחירה של הבורא מתגלה אצל האדם. הרי שישנם בנפש שני מקומות של ידיעה ובחירה, וזהו שורשם.

מדרגת ידיעת הקב"ה המתגלה באדם, שורשי הכפירה בבריאה

לפי האמור יש להבין בדקות. כאשר אנו מתייחסים לכך שהבחירה של הקב"ה מתגלה אצל האדם, לפיכך במדרגה היותר עליונה שהידיעה מתגלה, הרי שזו ידיעה של הקב"ה מתגלה אצל האדם. מצד כך מצדו גם לא יתגלה בחירה אלא ידיעה, ומצד כך אי אפשר לכפור בדקות בנבראים. מהיכן יש מקום לעלות על דעת לב שאין נבראים, בלשון הפשוטה ביותר, אם הקב"ה רצה היה בורא נבראים, אם לא רצה לא היה בורא נבראים.

אם אומרים שהנבראים מוכרחים, כלומר שהקב"ה מוכרח לבוראם - זו כפירה. אבל בדקות, יש לאדם כלי בנפש שנקרא בחירה, וכלי שנקרא ידיעה. מצד הכלי בנפש שנקרא בחירה, גם הקב"ה בחר לברוא נבראים, בחר בעם ישראל, "אתה בחרתנו מכל העמים", בחירה בתוך בחירה. אבל מצד גילוי אור הידיעה, אזי כביכול זו המציאות היחידה שיש, ואזי גם מציאות הנבראים מוכרחת. אבל היא לא מוכרחת ח"ו מהצד הנמוך של

הכפירה, אלא היא מוכרחת כי מצד אור הידיעה זו המציאות היחידה שישנה. כל פעם שאנו מציירים את ההגדרה שהוא ית"ש יכול לעשות כך ויכול לעשות אחרת, שזה נקרא בעצם בחירה, זה צד אחד של מטבע באור האמונה. עומק הכפירה שבני אדם תופסים את עצמם מוכרחי המציאות, נובע מהאור העליון של הידיעה שלמעלה מהבחירה, שמצד כך אנו לא מייחסים את קיומנו לבחירתו של מקום, אלא לידיעתו של מקום. אלא שעל דרך כלל שאומרים לאדם שהקב"ה יודע את המציאות, תגובתו היא: "אז הוא לא יכול לשנות, אז אין לו כח". אולם זה אינו, אלא אלו הם שתי צדדים של מטבע, זה צד של ידיעה וצד של בחירה.

ודאי שיש צד של בחירה, אבל צריך להבין שבחירה הוא צד, יש שתי צדדים במציאות. כאשר אנו עוסקים בגילוי של הקב"ה בעולם, ישנם שני פנים בהם הוא מתגלה, הוא מתגלה בצד של ידיעה, ומתגלה בצד של בחירה. יש את שאלת ידיעה ובחירה הכללית, שאלה יסודית, שאלה אחרת לגמרי שאיננה סוגייתנו, התייחסנו לשורש הידיעה והבחירה בשורשי אמונתנו, לא מצד הפועל היכן זה מתגלה. אולם כשם שבנפש של האדם מתגלה ידיעה ובחירה, ההשתלשלות של בחירה וידיעה בנפש האדם זוהי השתלשלות ממנו ית"ש, בחירה שלו וכביכול ידיעתו שלו. מצד ידיעתו שלו אין הכוונה שהוא בחר שזו תהיה הידיעה, אלא זו ידיעה. מצד כך גם המציאות של הנבראים יש בה הכרח, כשם שבידיעה, כפה עליהם הר כגיגית, אזי הידיעה הזו מכריחה, מצד כך יש מקום לכפירה נוספת באדם, שהאדם מכריח שהוא מוכרח המציאות. ■ המשך בע"ה שבוע הבא - מסדרת דע את

אמונתך_002_ היסוד הראשון (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם)

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

והלא ההתבודדות החיצונית פרושה התרחקות מבני האדם

באופן כללי הגדרת הדבר היא, שהאדם בוחר לעצמו זמן מסוים לשבת במקום שאין שם בני אדם, כמו שהוא יאמר להלן. כאן המקום להדגיש, שזהו חלק קטן עד למאד מהמושג הנקרא התבודדות חיצונית. מהתבודדות הפנימית ברור ופשוט שזה רחוק, אבל אפילו מההתבודדות החיצונית, ראשית יש התבודדות שהאדם חי חיי התבודדות גמורים במדבריות, אבל לא מדובר רק על זה.

התבודדות חיצונית אומר ר"א בן הרמב"ם שפירושה היא: התרחקות מבני האדם, כלומר, הוא מתרחק מקשר עם בני אדם.

בלשון יותר מדויקת, הרי מדרגות בני אדם מורכבות מהמדרגות התחתונות של עמי הארץ, עד מדרגת ל"ו צדיקים נסתרים, ומשה רבינו שמסתכל באספקלריא המאירה. ככל שהאדם מחובר לאנשים יותר נמוכים, הוא מחובר יותר לחומר. בהתבודדות והתרחקות מבני אדם ישנם שני חלקים, ראשית כל להתרחק מבני אדם שקרובים יותר לעולם החומר, ולהתקרב לבני אדם שיותר רוחניים. כל מדרגה רוחנית ביחס לגשמית נקראת שנמצאת לבדה, היא נקראת התבודדות. כדברי הרמ"ל במסילת ישרים, שאם האדם מתעסק עם אנשי החומר מתקיים בו 'מצא מין את מינו ונעור'.

לכן, השלב הראשון של ההתבודדות בהתרחקות מבני האדם הינו ליצור קשר עם אנשים יותר רוחניים.

במאמר המוסגר, ישנה סוגיא נוספת בקשר עם בני אדם, והיא סוגיית זיכוי הרבים. שהאדם צריך להשפיע לאחרים, כמו שמאריך בעל חובות הלבבות, שאין זכות יותר גדולה מזיכוי הרבים. ומצד כך האדם צריך לרדוף אחר זיכוי הרבים כאילו רודף אחר חייו של עצמו, כלשון הזוה"ק הידוע. אמנם, כל זה רק מצד ההשפעה שהוא משפיע לאנשים למטה. וגם זה בזירות ובדקות ובשום שכל ותפילה שזה לא יגרום לו לנפילה מעבר שיעור קומתו הראוי לו. אבל כרגע אנו לא עוסקים באופן של השפעה שצריך לקרב אחרים, שזו עוד סוגיא. אלא עוסקים ברמת הקשרים שיש לאדם עם בני אדם אחרים. האדם מעיקרא מנסה לברר שהקשר שלו יהיה עם אנשים יותר רוחניים. זוהי ראשית כל התרחקות מבני אדם.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך סדרת שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'" מרבינו אברהם בן הרמב"ם

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

ובלשון ברורה, כח ההתדבקות בקוב"ה ובתורה כמו שמאריך הרמב"ם כידוע עד למאוד במורה (בח"ג פרקים נא, נב, ג), שכח המדבק הוא כח המחשבה, אבל לא המחשבה שבני אדם רגילים להשתמש איתה באופן שהוא יכול לחשוב באספמיא והוא יכול לחשוב כאן, הוא יכול לעסוק בענינים שהוא לא נמצא בהם והוא גם יכול לחשוב בדברי תורה, זה נקרא הרהורים בעלמא, בחינת עוף הפורח באויר! כח המחשבה המדבק זהו כח המחשבה שיצא מהכח לפועל, הוא הכח המדבק את האדם במה שהוא עוסק הן בדברי תורה והן בו יתברך שמו!! ולפיכך אם אדם מהרהר בדברי תורה תמיד, יושב ומהרהר בהם תדיר, ואפילו שיתכן שהרהור תדיר זהו כאדם העוסק בעסקיו אבל עדיין אין זו דבקות!!

יש בני אדם שהעסק שלהם בתורה הוא בעיקר באופן של דיבור, ודיברת בם, אבל המחשבה הקיימת קלושה אז בודאי שהם לא דבקים מהמעמקים של בכל כוחותיו, ששורשו כח של חכמה – כח מה. ואפילו מי שעוסק במחשבתו כסדר בדברי תורה, ייתכן שמדרגת המחשבה שלו היא הרהור בעלמא!! והרהור כדיבור דמי, כלומר זה קרוב למדרגת דיבור, אבל זה לא כח של מחשבה!! על מנת שהאדם יהיה דבוק בו יתברך שמו באופן שלם מכח מחשבתו, צריך שכסדר הוא מוציא את כח המחשבה מהכח לפועל בעיון עמוק כסדר!! עוד ועוד, בהתאמצות עצומה לעורר את כח המחשבה להוציאה מהכח לפועל, ואז כאשר הוא מהרהר בדברי תורה ואפילו שבכמות הוא שווה לזולתו, ולפעמים זה אפילו פחות, אבל הכח החושב אצלו, הוא עצם המחשבה, כלשון הראשונים "השכל הפועל", ולא מחשבה בעלמא – כח של הרהור!!

צריך להבין שמונח כאן בדברי הנפה"ח הסוד הפנימי של אלו שבאמת דבקים בתורה, ולהבדיל מאלה שנראים כדבקים בתורה שאצלם המחשבה היא במדרגה של עוף הפורח באויר!! ובודאי שכאשר הם יבואו לעולם העליון הם יקבלו שכר שלם על כל דיבור ודיבור של תורה, אבל הם לא דבקים באמת בתורה, מחמת שהשכל שלהם נשאר במדרגה של כח, והפועל שבו מועט מאוד, וההתדבקות בתורה היא כפי שיעור ההוצאה מהכח לפועל. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש

אות יד' - טו

טרם נמשיך לאות הבאה, נתמצת את יסוד הדברים שנתבארו. הבורא יתברך שמו שלם בכל מיני שלמויות, והנבראים ביסודם ומהותם מציאות חסרה, יש לנו שני עבודות כאן בהאי עלמא, העבודה הראשונה היא להשלים את החסר ביחס לעצמנו, כדוגמא שהוזכרה, כוס מלאה וכוס חסרה, צריך השלמה של הכוס, זוהי השלמה בערך לעצמה. ומצד כך בנמשל, באדם עצמו יש את כוחותיו שניתנו בו משורשי נשמתו בכלל, והגלגול הזה בפרט, ועבודתו להוציא את כל כוחותיו מהכח לפועל באופן השלם. זהו חלק ראשון של שלמות, וזהו שלמות ערכית, יחסית, אל האדם עצמו. החלק השני הוא, שהאדם צריך להיות דבק ובטל ונכלל בו יתברך שמו, ואזי השלמות שמתגלה בו איננה השלמות העצמית שלו, אלא השלמות של בורא עולם. אלו שני חלקי העבודה שנתבארו בקצרה.

טו) אמרה הנשמה: זה יסוד שכולל פינות רבות, והנני ממתנת לשמוע מה תבנה על היסוד הזה, שאז אבחין למפרע מה נכלל ביסוד הזה. אך דבר אחד אשאל תחלה בכלל: היש טעם למה רצה הרצון העליון בדבר הזה?

אמרה הנשמה: זה יסוד שכולל פינות רבות, היסוד שנתבאר השתא כולל פינות רבות, והנני ממתנת לשמוע מה תבנה על היסוד הזה, שאז אבחין למפרע מה נכלל ביסוד הזה. ע"י שמבינים את היסוד, מתוכו יהיה אפשר להבין את כל הפרטים כולם. זהו הכלל, זהו היסוד שעליו נבנה הכל, יסוד ככלל, ומתוכו נבין את כל הפרטים, אז אבחין למפרע מה נכלל ביסוד הזה.

אך דבר אחד אשאל תחלה בכלל: היש טעם למה רצה הרצון העליון בדבר הזה? שאלת הנשמה היא אינה "למה" כמו שהוזכר בהקדמה, אלא לשם מה רצה הרצון העליון בדבר הזה, לשם מה הקב"ה רוצה שנהיה חסרים ונשלים את החסר. אם הקב"ה רוצה שנהיה שלמים ולא נהיה חסרים, הוא לכאורה יכל לברוא אותנו שלמים מתחילה. לצורך מה הקב"ה בורא אותנו חסרים, על מנת שנשלים את אותו חסר.

הבנו מהי הצורה, מהי התבנית, מהו המהלך, של כל צורת הבריאה. הנבראים נבראו חסרים, הם משלימים את עצמם ביחס לעצמם, והם משלימים את עצמם ביחס אליו יתברך שמו ששלימותו תתגלה במ אבל מדוע הוא ברא אותם באופן הזה, ולא ברא אותם שלמים מעיקרא.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר "דעת תבונות"

פרק ה' | כח הזכרון

זיכרון מכח הבינה

ואצל הסוג השלישי של בני האדם, הזיכרון נבנה על גבי הבנת הדבר. הוא זוכר את הדברים מתוך כך שהנפש הכירה בהבנתם, והבהירות של ההבנה היא עצמה יוצרת את נקודת הזיכרון.

אנשים אלו אין עיקר זיכרונם על פי הצורה שבה הוגשו, ולא על פי חילוקם ופיסוקם לענינים כמות שהם, אלא הוא זוכרם על פי מהלך הבנתם. ולכן לאותו אדם לפעמים יהיה יותר קשה למצוא היכן זה כתוב, ולפעמים הוא לא בהכרח זוכר את המסקנה האחרונה העולה מהדברים, אלא הוא זוכר "מהלכים", הזיכרון נבנה אצלו על תפיסת הבנת הענין.

חלק גדול מכח הזיכרון נבנה מכח הבהירות. ככל שהדברים בהירים יותר, הם נחרטים יותר בנפש, כמש"כ "כתבם על לוח ליבך". וככל שהם בהירים וחרוטים יותר, הזיכרון של האדם אותם חזק יותר. ענין זה שייך בכל שלושת סוגי הזיכרון, אך הוא שייך בעיקר בחלק השלישי הזוכר את הדברים מכח הבנתם.

זיכרון מכח הדעת

זיכרון נוסף קיים באדם והוא זיכרון מכח הדעת, -מלשון התקשרות. שככל שנפשו קשורה ונפשו דבוקה בדבר, כך הוא זיכרונו.

כפי שהוזכר, מלבד חלקים אלו ישנם עוד סוגי זיכרון נוספים, ונזכירם בקצרה:

זיכרון מכח הרגשת הלב

זיכרון פנימי יותר בנפש, הוא הזיכרון הנבנה על גבי כח ההרגשה שבלב. כל אחד יכול לראות בעצמו, שכאשר הוא עבר מאורע מסויים מסעיר, שהרגשת הנפש אותו היתה חזקה וקבעה יתדות בנפשו, זיכרון אותו מאורע לא מש ממנו לנצח. אותו זיכרון אינו נובע מקומת המחשבה - לא מהציור שבשכל, לא מהחכמה שבשכל, ולא מכח הבנת הדבר. אלא מכח הרגשת הלב שחווה את אותו מאורע, וככל שהרגש היה חזק יותר, כך נחקקו הדברים בנפשו והוא זוכרם יותר.

זיכרון מכח הארת הנשמה

עד כה התבאר, שישנו זיכרון של ציור, ישנו זיכרון של מוח (על שלושת חלקיו), וישנו זיכרון של לב (ובלב עצמו יש גם מוחין וגם הרגשה).

אך ישנו זיכרון נוסף עמוק יותר, שכמובן אינו שייך לימי הקטנות. זיכרון זה נובע מהמעמקים הפנימיים של מה שנמצא בתוך המוח ובתוך הלב, שהיא בכללות הארת הנשמה של האדם.

דוגמא יסודית ושורשית לכך הוא זיכרון הבורא ית', כמש"כ "שויתי ה' לנגדי תמיד". ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

אבד | דתניא קרדום שאבד בבית

פסחים (י ע"ב) - דתניא קרדום שאבד בבית, הבית טמא, שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ונוטלו, רשב"ג אומר הבית טהור, שאני אומר השאילו לאחר ושכח.

והנה מצינו בכללות ב' שימושים בקרדום. א. לחפור, כמ"ש (אבות ד, ה) ולא קרדום לחפור בהם. ב. לחתוך ולבקוע, כמ"ש (תוספתא ב"מ ב, כ"ב) קרדום מבקיע את העצים, ובלבד שלא יבקע בו צנם ולא זית. וכן אמרו (שבת קכב ע"ב) קרדום לחתוך בו את הדבילה. וכן מקומות הרבה. ועיין ביצה (לא ע"א) וברש"י שם, צורת הקרדום.

והנה תואר קרדום הוא דבר גס. כמ"ש (גיטין ל ע"ב) ר' יוחנן אמר אפילו הניח מלא מחט גובה מלא קרדום. ופרש"י מלט מחט, כלומר הניח קרקע מועט. מלא קרדום, כלומר קרקע הרבה. והיינו שביטוי לדבר מועט הוא מחט, וביטוי לדבר מרובה וגס הוא קרדום. וכן צורת החתיכה עמו והפסולת הנופלת גסה היא כמ"ש רש"י (ב"ק קיט ע"א) בכשיל, קרדום ומפיל שפאין גסין.

וכתיב (תהלים עד, ה) יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות. ואמרו (סנהדרין צו ע"ב) אמר רבא, טעין תלת מאה כודנייתא נרגא דפרזלא דשליט בפרזלא שדר ליה נבוכדנצר לנבווראדן, כולהו בלעתניהו חד דשא דירושלם, וכו', פש ליה חד נרגא, אתא מחייה בקופא ואיפתח שנאמר יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות. הוה קטיל ואזל עד דמטא להיכלא, אדליק ביה נורא גבה היכלא.

והבן שתחלת חורבן ע"י קרדום, וסופו ע"י אש. קרדום, קר-דום. דום התנועה, שע"י שנעשה קר נדם התנועה. שזה חלקו של עמלק, אשר קרך. וסופו אש חמימות של עשו. ותחלת החורבן ע"י גסות שבקרדום, כי הדבר הגס מסתיר את מהותו הפנימית של הדבר. וסופו אש שמכלה את הדבר. ושורשו ב' סוגי צמצום. א. הסתרה. ב. כילוי. וזהו בחינת מ"ש "ולא קרדום לחפור בהם", והיינו שתופס את התורה במדרגת גסות וזהו חסרונו.

וזהו שנאמר יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות, שעל אף שפעל רק בדבר דק וקטן למטה, יחשב כאילו עשה בדבר גדול ועליון. שזהו גופא מכח קרדום שמונח בו תפיסת הגסות, שמגדיל הדבר.

וזהו קרדום שאבד, שמונח בו בתוך עצמו תכונה של אבדה, שע"י גסותו מעלים אמיתת הדבר ונחשב כנאבד. וזהו הגורם לקרדום עצמו שיאבד.

פרק ג' | בירור הרצון המניע המעשה והדרגתו

"אני" לא רע !!

עבודת האדם היא לזהות את עצמו עם הרצונות הטובים שבו. וכא־מור אין הכוונה שהוא יתכחש לרצונות השליליים שיש לו בנפשו, אלו הן תכונות שבורא עולם ברא בו, אלא הוא צריך להכיר שאומנם הוא רוצה את הדבר השלילי הזה אבל זה לא הוא, זהו רק לבוש עב וגס. מה שאין כן הרצונות הטהורים אף שהם אינם מעצמיות הנפש אך הן לבושים דקים וקרובים לנפש -קרובים להיות עצמו של האדם.

נחזור שוב ונחדד: אחר שזיהנו את קומת הרצונות, זיהנו את ההדרגה שלהם, וזיהנו את הרצון העיקרי של הנפש או על כל פנים את הרצונות העיקריים של הנפש, אזי אם אלו הם רצונות שליליים נכיר ונדע שרצונות אלו הקיימים בנו אינם עצמיות הנפש אלא לבוש עב וגס, ועלינו לחפש במקביל להם את הרצונות הטובים העיקריים בנפש. על אף שייתכן וכרגע נראה לנו שהרצון השלילי הוא יותר עיקרי אך אנו לא נעסוק בו, רק נדע שהוא לבוש עב וגס ונניח אותו בצד, ונחפש מהו הרצון הטהור החזק ביותר בנפש. ואם זיהינו שהרצונות החזקים והעיקריים הם רצונות טובים אנו צריכים להתקשר לעצמנו דרך אותם רצונות.

להזהות עם הרצונות הטובים, להרחיבם, ולדייקם.

ולכן באופן המעשי, כשזיהנו את הרצון הטוב העיקרי או הרצונות הטובים העיקריים שבנו, אנו לוקחים את אותם רצונות טובים ומ־זהים את עצמנו איתם, "הרצונות הטובים והטהורים שבי הם אני! הם הלבוש הקרוב לנפש הפרטית שלי!", (נדגיש שוב: שגם את הרצונות הטובים לא מזהים כעצמיות הנפש אלא כלבוש קרוב לנפש, מלבד עצם הרצון לעשות את רצון הבורא שהוא עצמיות-הוא מחובר לעו־מק הנשמה. ואף שרוב בני האדם לא מרגישים באופן גלוי שלעשות את רצון ה' זהו רצונם העצמי, אך באמת בשורש זהו עצם הרצון העצמי). לאחר שזיהנו את עצמינו אתם כלבושי הנפש אנו משתד־לים להכיר היטב את מהותם של הרצונות הטובים, להרחיב ולהגדיל אותם, לדייק אותם, ולחבר אותם באופן המדויק יותר לנפש הפ־רטית שלנו.

ככל שהאדם יעשה זאת הוא יגלה לאט אט את ה"עצמו" הקדוש והטהור יותר. עצם האדם הפרטי האמיתי של כל אחד ואחת הוא טהור וקדוש, אלא שהוא מתלבש בלבוש עכור של אנוכיות מלוכ־לכת וגסה -"בגדים צואים" כלשון הנביא, אבל העצמיות של הנפש היא נקיה וטהורה, ומעמקי הרצון הם אלו שיוצרים את התגלות האני בלבוש הדק שלו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- מתוך קובץ שיעורים על תפקידן של בנות

אבד | בגד שאבד בו כלאים

פסחים (מ ע"ב) - בגד שאבד בו כלאים לא ימכרו לנכרי, ולא יעשה בו מרדעת לחמור, אבל עושין אותו תכריכין למת.

והבן, שיש אבידה שאבדה מהאדם ויצא מרשותו, ויש אבידה שנאבדה בתוך רשותו ואינו יודע היכן נמצאת, ויש אבידה שנתערבה בדבר אחר ואינו ניכר בתערובת, וזהו בחינת כלאים, תערובת של שני מינים מעורבים שאינם ברי צרוף, בחינת שעטנו, שטן-עז, כנודע. ועיין בר"ן (שם על הרי"ף יב ע"א) שהקשה, וא"ת, וכיון שאבד אמאי לא בטיל, כדאמרין התם בתמורה (לד ע"א) בשער בכור ושער נזיר, י"ל דשאני כלאים דכיון שעיקר אסרו בתערובת לא בטל.

וכשם שיש ג' קנינים לאדם, דומם, צומח, בעל חי, כן יש ג' סוגי כלאים. דומם, כלאי בגדים. צומח, כלאי זרעים. בעל חי - כלאי שור וחמור בחרישה, וכן בהמתך לא תרביע כלאים. וכן יש אבדת האדם גופו, וכנגדו כלאים באדם. כמ"ש האברבנאל (ויקרא יט, כב) לפי שזכר למעלה (פסוק יט) בהמתך לא תרביע כלאים, זכר שכבר יהי גם לבני אדם כלאים כמו בבהמות, והוא מהאיש אשר ישכב את אשה בהיותה שפחה נחרפת לאיש.

והנה שורש כל האבדות כולם הוא אכילת אדה"ר שאכל מעץ הדעת ועי"ז אבד מקומו ונתגרש מג"ע, וכן איבד מדרגתו וחלקי נשמתו נאבדו ממנו כנודע. והנה עץ הדעת טוב ורע מעורבים בו, והם בחינת כלאים, כלואים בתוכו. ועי"י ובאכילתו ממנו נקנס עליו מיתה, ביום אכלך ממנו מות תמות. ולכך אמרו (בפסחים שם), בגד שאבד בו כלאים וכו', עושין אותו תכריכין למת. והיינו שזהו מדרגתו שע"י אכילת כלאים נעשה מת.

וטעם הדבר שמותר להלביש מת כלאים, אמרו (נדא סא ע"ב) מפני שמצות בטלות לעת"ל. ועי"י שברשב"א שכתב, וטעמא משום דכתיב במתים חפשי, כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות בשעת מיתתו, ויש לעת"ל בזמנו ובזמן מועט. והיינו שכאשר האדם מת כולו מדרגת "אבד", כי מאבד כל קניניו ומורישו לזרעו, ואם גר הוא נעשה ממונו הפקר. וכן מצוות שהיה מחויב בהם נעשה חפשי ופטור מהם. והיינו שאבד את כל המצות, שהם בחינת לבושים לאדם. ולכך מחליפים בגדיו לתכריכים, דהיינו שאבד לבושו. ולכך מותר להלבישו כלאים כי אבד מצותיו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

שופטים | ג-י

כי יחם ללבו והשיגו. השיג. הש-יג. נודע, שסוד י"ג בגימ', אחד. כח העש-רה שבהם נברא העולם, וג' של עולם עליון הנקשר לתחתון, שע"כ נעשה התקשרות של כל העולמות יחדיו, ונעשים אחד. וזה לעומת זה, י"ג דקלקול שמבטלים אחדות זו. ונביא כמה דוגמאות לכך.

י"ג דאחדות: ברית שנתנה ב"יג בריתות (ברכות מט ע"א). י"ג שופרות, שולחנות, והשתחוויתם היו במקדש (שקלים טו ע"ב). י"ג מדות של רחמים (ר"ה י"ז ע"ב). י"ג באדר, זמן קהילה לכל (מגילה ב ע"א). י"ג דברים נאמרו בפת של שחרית (ב"מ קז ע"ב). אין פוחתין מ"יג גזברין כנגד י"ג שערים (תמיד כז ע"א). בן י"ג למצות (נדה מז ע"א). תרי"ג מצות, שנחלקים ת"ר - תורה. י"ג - אחד. בכריכות של ציצית אמרו, הפוחת לא יפחות משבע, והמוסיף לא יוסיף על י"ג (מנחות לט ע"א). רשב"א אומר, י"ג נפות היו במקדש (מנחות עו ע"ב). ועוד רבות בדברי חז"ל.

י"ג דקלקול: י"ג פרצות היו בו שפרצום מלכי יון (שקלים יז ע"א). י"ג תעניות שגוזרים על הציבור (תענית יב ע"ב). י"ג ווי"ן נאמרו בין (סנהדרין ע ע"א). ר"ש אומר, י"ג פרים, ובעכו"ם, י"ג פרים וי"ג שערים, פר ושעיר לכל שבט (לתקן י"ג דקלקול) (הוריות ה ע"א). לשיטת ר' אושעיא, י"ג אבות נזיקין (ב"ק ג ע"ב). ועוד רבות בדברי חז"ל.

וראשית קלקול אחדות זו נתגלה אצל חטא אדה"ר, שתחלה נאמר והיו לבשר אחד (בראשית ב, כד). ומתולדת החטא נעשה פרוד, יגון, י"ג-ון. ובלשון הקודש נודע שכל ו-ן, הם הקטנה, כגון איש - אישון, איש קטן הנראה באישון. וכן הכא י"ג - אחד, יג-ון, הקטנת האחד ונעשה פרוד. וזהו שורש העצב שבעונש החטא של אדה"ר, "בעצבון תאכלנה", "ארבה ארבה עצבונך והריונך". ומכח כך דבק במדרגת גוף, גויה, יג-וה, ונעלמה תוקף אור נשמתו.

ובעומק יותר, תרי"ג מצות כנגד רמ"ח מצות עשה, רמ"ח אברים, וכנגד שס"ה מצות ל"ת, שס"ה גידים כנודע. וכאשר עובר על שס"ה פוגם בגי"ד, גיד, יג-ד. ובדקות יותר, פוגם ב"יג שבתרי"ג, תר-יג, כנ"ל. וזו מדרגת אוה"ע שנקראים גוים, גוי, יג-ו, בחינת פרוד י"ג, שאין להם הארת תורה, תרי"ג. ולעומתם בניי נקראים "גוי אחד" בארץ, אחד. כי אצל ישראל אף קו השמאל, גבורה, גבריא, יג-בראל, הוא בסוד האחדות. לעומת כך אצל אוה"ע הדין פרוד, בחינת תוקף הדין, גפרית, יג-פרת, פרוד.

וכאשר נגלה אור תיקון הי"ג בישראל, נתהפך מיגון יג-ון, כנ"ל, ונעשה גיל, יג-ל, שמחה. ואזי נתקיים יגעת ומצאת תאמין, יגע, יג-ע. היפך בזעת אפיק תאכל לחם, יגיעה דקלקול, נגלה יגיעה של גילה, משמחי לב. והוא העלאת הי"ג מתתא לעילא, בבחינת "כל גיא ינשא", גיא - יג-א, שהי"ג עולה ומתאחד עם האלף, ונעשה אחד. וזהו עמל התורה בבחינת "בהגיגי תבער אש", הגיגי, יג-יג, גימט' שם הוי"ה. וכל הגיון לבו בתורה, הגיון יג-ון, דתיקון, תיקון היגון, היונק מגיחון שנתחלף ח-ה, ונעשה הגיון, "הגיון לבי לפניך".

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אביגל, אבישג, אגלי, אגיד, אלגביש, אשיג, גדי, גוי, גויה, גיא, גיד, גי, יגון, פילגש, ניגון, גביע, גביר, גביה, גבריא, גדיאל, גדיש, גזית, גחזי, גיחון, גיל, גינה, גליון, גליל, גמליאל, גלית, גפי, גפרית, גרזים, הגיגי, הגיע, הגיש, חגי, נגיד, הסגיר, הפגיע, הרגיז, גבאי, ציקלג, גלוי, הגיון, הציגי, יגע, יגר, עגיל, יגח, יגיה, פגעיאל, שגי, שגיאה, שריג, הרגיע, הגיד, אציג, יג.ד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

זה לעומת זה. אמרו (שמ"ר ח,ב), נבוכדנצר מנין שעשה עצמו אלוה, דכתיב (ישעי' יד, יד) אעלה על במתי עב אדמה לעליון. ושורשו מפני שנברא מן האדמה, לשון אדמה לעליון. ובקדושה העבודה הוי דומה לו מה הוא וכו' אף אתה. ועיין פרקי דר"א (לה) הראו שר מלכות אדום עולה ואינו יורד, ואומר אעלה על במתי עב אדמה לעליון. וזהו אדום, שדייקא אומר אדמה לעליון דקלקול. ולעומתו יעקב, אדם דקדושה אומר אדמה לו, הוי דומה לו. והבן אדמה - אדם - אדום, שורשם חד. ועיין רש"ר הירש (בראשית א, כו) לא אדם נגזר מן אדמה (כמ"ש חז"ל), אלא היפוכו של דבר, אדמה נגזרה מאדם וכו', במוצאו מן האדמה שותף האדם לשאר הנבראים, ואילו יחודו של אדם בכך שלא נברא כולו מן האדמה אלא הנשמה הנפוחה בחומר אדמתו היא היא העושתהו לאדם.

צמצום

סילוק. וכתוב (בראשית ו, ז) ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה, מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים, כי נחמתי כי עשיתם. וכן כתיב (שמות לב, יב) ולכלתם מעל פני האדמה. וכן (דברים ו, טו) והשמידך מעל פני האדמה. וכן בסדום ועמרה "אדמה" וצביים (דברים כט, כב) כתיב (שם יט, כה), ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת כל ישיבי הערים וצמח האדמה. וכתוב (דברים כא, א) כי ימצא חלל באדמה.

וכן כתיב (שם מז, יט) והאדמה לא תשם. ואמרו בפסיקתא זוטרתא שם, כלו האנשים, האדמה משוממת. וכתוב (דברים יא, יז) והאדמה לא תתן את יבולה.

ועוד. צמצום יוצר חלל. עיין עץ הדעת טוב (יתרו) מזבח אדמה וגו', ירצה, הנה עיקר המזבח הוא מזבח הנחושת "החלול" שתעשו לי לשמי, ואז בכל מקום שאתם הולכים תמלאוהו אדמה.

קו

כתיב (בראשית ב, ז) וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים. כדרך הנופח שנופח לתוך צינור, כן כביכול הא"ס נפך ע"י הקו לתוך האדמה ומתוך כך נוצר האדם.

עיגולים

עיין ספר עץ הדעת טוב (יתרו) מזבח אדמה וגו'. כמו שרמז להם שעתידין לעשות עגל הנקרא אלהי זהב, רמז להם ג"כ ענין כפרתם, שהוא וירא אהרן ויבן מזבח, כמ"ש בזוהר שאלמלא המזבח ההוא היה נחרב אז העולם. וז"ש מזבח אדמה תעשה לי ולא לעגל, כמ"ש חג לה' מחר ולא לעגל.

ועוד. עגלה ערופה. עגל - עיגול. וכתוב (דברים כא, א) כי ימצא חלל באדמה וגו'. ודרשו (סוטה מד ע"ב) נמצא בגל או תלוי באילן או צף על פני המים לא היו עורפיין, שנאמר באדמה.

יושר

סוד ג' קוים. וכתוב (דברים ז, ו) בך בחר ה' אלהיך להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה. סגולה, בחינת סגלתא, סגול, ג' קוים.

שערות

שורש לעשו איש שעיר, אדום, מלשון אדמה. ועיין עץ חיים (שער מ"ט פ"ג) והנה אלו שיורי המלכים שמתו ולא נתבררו עדין. ונקרא י"א סממני קטרת, וזה סוד מזבח אדמה, בסוד מלכי ארץ אדום, כנזכר בפרשת תרומה.

ועוד. אמרו (ביצה לד ע"א) ת"ר, מולגין את הראש ואת הרגלים ומהבהבין אותן באור, אבל אין טופלין (ופרש"י להסיר שערן) אותן בחרסות ולא באדמה. ושם (לה ע"ב) אמרו, דתנן, רבי ישמעאל אומר, נזיר לא יחוף ראשו באדמה מפני שמשיר את השער. וכתוב (שמואל-ב טו, לב) והנה חושי הארכי קרוע כתנתו ואדמה על ראשו. ואמרו (חולין קלט ע"ב) א"ל פפונאי לרב מתנה, מצא קן בראשו של אדם מהו, אמר ואדמה על ראשו כתיב.

אזן

באור האוזן התחיל להתגלות חילוק ושוני בין ימין לשמאל, חציו כך וחציו כך. ואמרו (סנהדרין צא ע"א) עכבר שהיום חציו בשר וחציו אדמה, למחר השריץ ונעשה כולו בשר. והבן שחציו בשר וחציו אדמה שורשו באורות האזן, אולם כשמגיע לאורות הפה ששם היציאה לחוץ הגמורה, "פה גומר", שם מתאחדים האורות, כי אין יש אלא נקב אחד, ואזי נעשה כולו בשר. ואמרו (חולין קכו ע"ב) הנוגע בבשר טמא, באדמה טהור, ר"י אומר אף הנוגע באדמה שכנגד הבשר טמא. וטעם ר"י, כי אזלינן בתר סופו שיש בו כח לחזור להיות בשר.

חוטם

כתיב (בראשית ב, ז) וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים, נופח באדמה. ושם שורש חרון אף על מעשיו, ושם שורש מקום כפרתו כמ"ש בב"ר (יד, ח) רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל בר נחמן אמרו, ממקום כפרתו נברא, היך מה דאת אמר, מזבח אדמה תעשה לי, אמר הקב"ה הרי אני בורא אותך ממקום כפרתו והלואי יעמוד.

פה

כתיב (במדבר טז, ל) ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את

פיה ובלעה אתם וגו'.

ועוד. פה מקום אכילה. אמרו (שבת קיג ע"ב) בעא מיניה ר' מר' ישמעאל ב"ר יוסי, מהו לאכול אדמה בשבת, א"ל וכי בחול מי הותרה שאני אומר אף בחול אסור מפני שהוא מלקה. ואמרו (כתובות ס ע"ב) לא תאכל עמו דברים הרעים, מאי נינהו, א"ר כהנא כגון, כשות וחזיז, ודגים קטנים, ואדמה.

ועוד. אמרו (יומא עה ע"א) תניא, אמר ר' יוסי, בוא וראה, שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, מדת בשר ודם מקניט את חבירו יורד עמו לחייו, אבל הקב"ה אינו כן, וכו', קלל את האדמה הכל ניזונין הימנה. קללה בפה.

עינים – שבירה

אדמה, עפר, ע-פר, שורש פרור, שבירה. ואמרו (זבחים נח ע"א) מזבח אדמה תעשה לי שיהא מחובר מאדמה, שלא יבנו לא ע"ג מחילות ולא ע"ג כיפין. ואמרו שם שיש אופן של בצריה בצורי. ופרש"י, אם נמלך לקצר את המזבח נשאר מחצה של צפון פנוי וכו'. והוא בחינת שבירה במזבח אדמה.

ועיין רש"ר הירש (בראשית א, כו) אדמה נגזרה מאדם וכו', כבר עמדנו שם על קרבת אדם לאדום. האור האדום נשבר פחות מכל אור. ואכן זה כל האדם, הוא ההתגלות הקרובה ביותר של האל, ובו מתגלה שכינה בתחתונים. כמו כן קרוב אדם להדום הוי אומר האדם הוא רגלי השכינה בארץ. ובקלוקול ביאר שם (ד, יב). אין אדמה לרוצח, הארץ תובעת בתורת אדמה לעשות דין ברוצח, וכו', אם האדם מנתק את הקשר בינו לבין ה', הרי ה' מנתק את הקשר שבין האדם לאדמה וכו', והארץ חדלה להיות אדמה.

עתיק

מעתיק ממקום למקום. וזש"כ (בראשית ד, יב) הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר. ושרשו באדה"ר שכתוב בו (שם ג, כג) וישלחהו ה' אלקים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם.

ולחיפך כתיב אצל יעקב (שם כח, טו) והשביתך אל האדמה הזאת.

ועוד. בעצמות האדמה נעשה העתקה. כמ"ש (במדבר טז, לא) ותבקע האדמה. והיינו שנעתקה לצדדיה.

אריך

כתיב (שמות כ, יב) כבד את אביך ואת אמך, למען יארכון ימך על האדמה אשר ה' אלהיך נותן לך.

אבא

החומר שממנו נברא האדם הוא אביו, ואמו נותנת בו צורה.

ולפיכך האדמה נקראת אב לאדם ולשאר אלו שנבראו ממנה.

אמא

מדה השמינית. ואמרו (נדה כ ע"א) ת"ר, כמימי אדמה מביא אדמה שמנה מבקעת בית כרם ומציף עליה מים. ואדמימות זו שורשה באדום, שמלכי אדום בבינה כנודע.

ד"א

כתיב (בראשית ב, ה) ואדם (ז"א) אין לעבוד את האדמה, וגו', וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה. וע"ש כן נקרא אדם - אדמה. וכאשר קלקל כתיב (שם ג, יט) עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת. ושם כתיב (כג) וישלחהו ה' אלקים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם. ובפרט נגלה בבנו (כמ"ש שם ד, ב) וקין היה עבד אדמה, ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה. ואף הוא קלקל ונתקלקל בה כמ"ש שם (יא), ארוור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת וגו', כי תעבד את האדמה לא תספ תת כחה לך. ואחרי המבול כתיב (שם ח, כא) ויאמר ה' אל לבו, לא אספ לקלקל עוד את האדמה בעבור האדם. ואצל אברהם נתקן קללה זו, כמ"ש (שם יב, ג) ונברכו בך כל משפחת האדמה. ואצלו נתקיים (דברים לב, מג) וכפר אדמתו עמו. והוא השורש לברכת בורא פרי האדמה. ואמרו (יבמות סג ע"א) אפילו משפחות הדרות באדמה אין מתברכות אלא בשביל ישראל.

נוק'

אדמה בחינת נוק'. וכתיב (בראשית א, כה) רמש האדמה. ועיין רמב"ן שם, בעבור שדריכתם באדמה בכל גופם.

ועוד. כתיב (בראשית מז, יט) והאדמה לא תשם. ועיין שכל טוב שם, שהאדמה שאינה נעבדת דומה לאשה אלמנה או גלמודה. ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור הזהר, קסח), כי סוד קין נגזר עליו להיות נע ונד על פני האדמה, וכאשר נזדככו זוכים ליקח מאדמה קרקע בתולה סוד סלע (היפך אלמנה או גלמודה), לעשות מזבח אדמה, וכשנזדככו יותר זוכים לישב בלשכת הגזית. והאשה כורתת ברית למי שעשאה כלי, והוא בחינת כלי אדמה (כגון, כלים פ"י, מ"א). ועיין רש"ר הירש (בראשית ב, ה), אדמה כששמעה היא נשואה לאדם ומסורה לו כתחום פעולתו.

ועוד. אמרו (כתובות קיא ע"א) אמר רב ענו, כל הקבור בא"י כאילו קבור תחת המזבח, כתיב הכא מזבח אדמה תעשה לי, וכתיב התם וכפר אדמתו עמו.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה -
להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

זאת ועוד. יש להתבונן ולהכיר ולמצוא נקודה שבה אתם שונים ולקחתה כנקודת בוחן עצמי של התמודדות לשם הצלחה להתמודד עם נקודה זו. תתמקדו בג' נקודות אלו לעת עתה ולא להרחיבם עד שיהא שינוי ניכר ממש שיבא בקרוב בס"ד.

שאלה רחמים על אלו שלא זכו למצוא חלקם בעבודת ה'

לכבוד הרב שליט"א שאלה: 'שכל אחד צריך ללכת בעבודה בדרך שמתאים לו'. האם זה אינו נכון לומר שרשמנות על אלה שהם בתוך מעגלים, שבתוך לבם הם צמאים לאיזה [ספרים] מהלכים של הרב וכדומה, בעוד המצב לא מאפשר אותם לממש זה, ואם כן רק יש להם רצון לרצות (וכן הלאה), לדרכים הנ"ל. תודה רבה על כל השיעורים.

תשובה כן. על כל אדם שלא זכה להגיע ל"חלקו שלו" ישנה רחמנות עצומה כי עיקר תכלית חייו נחסרים.

שאלה כיצד להתקדם בעבודת ההשקטה

שלום לכבוד הרב. כרגע אני מצליח להגיע להשקטה ורגיעה כזאת שאני יכול לא לחשוב על כלום ופשוט להיות ניווח לגמרי, וכן לפעמים יש הרגשה מאוד נעימה ומשחררת ע"י הנשימות וכו'. עכשיו רציתי לשאול איך מתקדמים עם השקטה כזאת לגילוי פנימי כדי להרגיש את פנימיות הנפש ולהרגיש לאיזה כיוון היא נוטה, כי אני מרגיש שאני לא עוסק בדברים הנכונים לי ואולי קצת מפספס את הייעוד אליו נשלחתי לעולם. אני יודע שהדברים שכתבתי קצת מפורזים אבל אשמח אם הרב יוכל לתת לי כיוון שאוכל באמת להתקדם איתו ולהגיע למקומות יותר ברורים. אשמח שבמידה והרב אומר איזה דבר כללי אם יוכל לתת דוג' קטנה לצורך המחשה ובכדי שאדע שאני מבין נכון. תודה רבה לרב על זמנו היקר שמשקיע בנו בציבור השואלים.

תשובה

א. במקביל להשקטה נצרך לבנות מוחין רחבים ועמוקים בתלמוד תורה. ב. השקט הוא נטיה להעדר ויש צורך לנסות לחוש יש. מתוך אותו שקט עמוק יש להשקיף מהו "מציאות" ולאט לאט לנסות לחוש את המציאות. אין הכוונה להתבוננות, אלא "הבטה שקטה" כאדם הרואה נוף ממרחק ואינו מביט אל הפרטים אלא כללות המראה. ממקום כולל זה שבנפש- יש להשקיף ולהביט ולנסות לחוש את המציאות, הן המציאות הנבראת הכוללת, והן המציאות הפרטית (יש לבדוק להיכן הנפש נוטה), ואח"כ לחוש את המציאות המוחלטת, הוא ית"ש ואין בלתו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- מהארכיון של שו"ת

שאלה כיצד יתכן חוסר אהבה של הורים לילדיהם אל כבוד

הרב שליט"א. האריך זה יתכן, מה שרואים היום בכמה מההורים שאין להם אהבה לבניהם רק מעמידים פנים מבחוץ שאוהבים (וגם שמות נרדפים, להם)? האם זה כמו בדור של החורבן שאמהות שחטו את בניהם, רק שהיום זה נתקיים על הנפשות? תודה.

תשובה

בטבע הפנימי של כל הורה מונח אהבה עצמית לתוך לדותיו. אולם פעמים אהבה זו גלויה יותר ופעמים מכוסה, אולם לעולם אינה מכוסה לגמרי. נמנה בס"ד כמה סיבות עיקריות לכיסוי זה. א. אנכיות. ב. טרדה, בלבול, וחוסר ישוב דעת. ג. חוסר מודעות עצמית, וסביבתית. ד. חסימה רגשית עצמית. ה. דעות ומהלכים בחינוך שאינם מדויקים. ו. חסרון בכח ביטוי, דיבור ומעשה. ז. אי הכרה בחשיבות הביטוי. ח. מבט שלילי והתמקדות בחסרון, ועי"כ דבק בעיקר בחסרון של הילדים, ואינו רווה מהם נחת, ועי"כ נחסם אהבתו. ט. מדות בלתי מתוקנות ומאוזנות של ההורה. י. עביות וגסות החומר. יא. עביות וגסות של עבירות.

שאלה איך להתמודד עם בת שגורמת ליציאה מישוב הדעת

שלום כבוד הרב, יש לנו ברוך השם שלושה ילדים. אחת בת שלוש בניסן. יש לי קושי מאד גדול מאז שהיא נולדה (ואולי קודם, ההריון והלידה היו יחסית קשים), יש לה סף תסכול נמוך מאד, והיא צורחת ובוכה המון. האופי שלה מרתיע אותי, לא יכולה להסביר לגמרי, היא מוציאה אותי מאיזון. ויש לי מין רצון להתרחק ממנה. עם שני הילדים האחרים אני מרגישה חיבור טבעי חם ואוהב ומצליחה גם להרגיע אותם. כואב לי שאני לא מצליחה להיות עבודה אמא טובה. וההתפרצויות זעם שלה (לע"תים תכופות) פשוט קשות מנשוא. היא רוצה הרבה על הידיים, ישנה רק על ידי או עלי ממש. איך להבין ולתקן את הקשר איתה? איך להציב גבולות ברורים וחזקים בלי לפגוע בנפש. אציין שגם לבעלי יש קושי איתה והיא מוציאה גם אותו מישוב הדעת. איך להתמודד עם התלותיות ההתפרצויות והבכי? האם הרב יוכל לברך אותנו? תודה, בברכת כל הטוב מן שמיא.

תשובה

ג' נקודות. ראשית יש למצוא נקודה טובה בבת זו, ולהתענג בה. בכללות ובכל קושי עמה יש לעורר בנפש יותר את נקודה זו. זאת ועוד. יש להתבונן ולהכיר ולמצוא נקודה שבה אתם דומים זו לזו, ודרכה להתחבר.

נא לשמור על קדושת הגיליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718..295.1245
להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@moshebooks.com
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829